

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 5. Quomodo consolandi sint, qui detrimentum Famæ vel Honoris sunt passi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

celorum emimus. Jubeat ergo meminisse illorum S. Davidis verborum: *Euntes ibant, & flebant, mittentes semina sua* (offerentes pecunias, quæ ipsis vel à magistratu, vel ab hoste auferebantur) *venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos.* Pl. 125.

VI. Denique jubeat sperare, quòd, sicuti Dominus Job duplicia restituit, ita & ipsis possit, & verò etiam velit (si ita ipsis utile fore videbit) duplicia restituere; certè necessaria non negabit; neque enim ad solos Apostolos & Religiosos, sed omnes alios, qui cum patientia & charitate dimiserint bona sua, pertinet illa Domini promissio: *Omnis, qui reliquerit domum aut agrum &c. propter nomen meum, centuplum accipiet, & vitam æternam possidebit.* Matth. 19. Audiant ergo S. Augustinum dicentem in Psalmum 34. *Illum quare, qui deesse non potest. Subtrahuntur, quæ dedit; nunquid subtrahitur, qui dedit?*

§. V.

Quomodo consolandi sint, qui detrimentum
Famæ vel Honoris passi sunt.

I. Si ullæ aliæ, ejusmodi Personæ consolatione indigent; Scùm enim, teste Salomone Prov. 22. melius sit nomen bonum, quàm divitiæ multæ; imò quàm mille thesauri pretiosi & magni, ut Eccl. 41. ait, facilè credi potest, jacturam quoque famæ & honoris graviùs, quàm ullum aliud detrimentum sentiendum esse, atque adeò præ aliis afflictionibus consolationem exigere. Hanc ergo ut offerat Operarius, imprimis hortetur ejusmodi afflictos, ut Christi exemplum sibi diligenter ante oculos proponant, & quasi dicentem audiant: *Si Dominum Beelzebub vocaverunt, quantò magis domesticos eius?* Matth. 10. dicant itaque: *Ego quidem iuste hæc patior, Dominus autem quid fecit?* Lucæ 23. Imò considerare jubeat, quàm multi ipsum etiam DEVM blasphemant, debitumque ei honorem negent: sicuti ergo DEVS nihil propterea turbatur & dolet, ita nec ipsi, qui injuriam passi sunt, tritari debent.

II. Hortetur, ut meminerint illam injuriam aut verba contumeliosa à DEO exisse, & permissa esse; dicant ergo a-

animæ

nimæ suæ vindictam spiranti: Dominus præcepit ei, ut male-
ceret mihi. & quis est, qui contradicat? obmutui, quia tu fecisti.

III. Persuadeat illis, tantum & talem esse quemque
qualis & quantus est in oculis DEI; parùm ergo curandum es-
se, quidquid de illis sentiant homines; neque enim propterea
æger esse quis incipit, si alij ægrum dicant; neque sol splendo-
rem suum amittit, si aliqui obscurum eum esse asserunt; neque
propterea, quòd aliqui asinum, leonem, captam vocent, talis
erit. Verbo: si cuncta contra aliquem dicerentur, quæ fieri
malitiosissimè possent, quid ipsi noceret, si omninò transire
permitteret, nec plus, quàm festucam perpenderet? nunquid
vel unum capillum extrahere possent? uti rectè Thomas Kem-
penis l. 3. c. 46. discurret. Sequantur ergo tales ejusdem
Authoris consilium l. 2. c. 6. dicentis: Bonorum gloria
conscientiis eorum, & non in ore hominum. Justorum læti-
tia de DEO, & in DEO est, & gaudium eorum de veritate. Qui
veram & æternam gloriam desiderat, temporalem non curat.
Et qui temporalem requirit gloriam, aut non ex animo con-
temnit, minùs amare convincitur cœlestem. Magnam habet
cordis tranquillitatem, qui nec laudes curat, nec vituperia.
Facile erit pacatus & contentus, cujus conscientia munda est.
Non es sanctior, si laudaris: nec vilior, si vituperaris. Quod es
hoc es; nec major dici vales, quàm DEO teste sis. Si attendis,
quid apud te sis intus, non curabis, quid de te loquantur homi-
nes foris; nam, ut rectè dixit S. Ambrosius de offic. Bene sibi con-
sciis falsis non debet moveri, nec astimare plus ponderis in alieno
esse convitio, quàm in suo testimonio. Certè nemo aliorum se
miser est. (ut appositè S. Salvianus l. 1. de provid. dixit) sed
& ideo non possunt cuiusquam falso iudicio esse miseri, qui
verè suâ conscientia beati.

IV. Hortetur, ut is, qui injuriam accepit, peccata sua &
vilitatem inde exortam bene perpandat; ut verè nihilum
agnoscat; sic enim haud difficulter contemni & infirmari
finet; quis enim ægrè fert, si in nihilum verba contumeliòsa
janciantur? quis indignatur, si de sterquilinio, de stulto parum
honorificè homines loquantur?

V. Ostendat illi tantam esse dignitatem, si quis injuri-
tur, & contemnatur, ut erubescere potius deberet, quòd DEUS
ad talem dignitatem eum evehat; quid enim dignius? quod
magis

magis maiestate plenum, quàm ipsi Christo orbis Servatori similem fieri: quantopere honoratum se crederet is, cui Rex vestem proprii filij sui dono mitteret, eamque induere juberet: hoc autem beneficium & honorem exhibet DEVS illi, quem contemni & injuriis affici sinit.

VI. Ostendat, quàm nihil proficiat, mutuas injurias & convitia reponendo. Id profectò eleganter hac similitudine declaravit S. Chrysostomus c. 5. in Epist. ad Thessal. *Convitiator est quisquam? vituperavit? tu claude os tuum: si enim illud aperueris, concitabis magis ventum hunc: non vides in adibus, quòd, quando è regione directè dua ianua opposita sunt & flatus vehemens irruerit; si alteram clauseris, nihil efficiat flatus, sed plurimum de illius robore præcidatur? Ita & hìc dua sunt ianua, os tuum & os illius, qui te vituperat, & probro afficit: Si tuum occluseris, & sperationem non dederis, omnem istum flatum extinguas; si verò aperueris, effrenis reddetur. Dicat ergo, quisquis injuriam passus est: posui ori meo custodiam, cum confisteret peccator adversum me, obmutui, & humiliatus sum, & filii à bonis.* Hoc enim silentio duo insuper commoda consequetur. Primum est, quod sic magis se vindicet de laedente; nam, ut S. Ambrosius lib. 2. de offic. c. 3. ait: *Si tacitas, si dissimules, solet dicere (convitiator) quid taces? loquere, si audes: sed non audes, mutus es, elinguem te feci. Si ergo taceas, plus rumpitur, victum se reputat, illusum, posthabutum, ac irrisum. Si respondeas, superiorem se factum arbitratur, quia pacem invenit.* Secundum est, quod ipsa taciturnitate famam sibi hominis virtuosi comparet, quàm famam non potest esse præstantior; sicut enim, si dolium percussum sonum edat ad minimum ictum, vacuum esse colligimus; si verò non resonet, plenum esse dicimus; ita plenos gratiâ & fortitudine existimamus esse, quos ad injurias tacere advertimus. Hinc Ecclesia de SS. Martyribus canit. *Non murmur resonat, non querimonia, sed corde tacito, mens bene conscia conservat patientiam.*

VII. Non parùm etiam proderit, eos, qui injuriam inferunt, considerare quasi infantes, phræneticos, insanos &c. quod medium S. Basilius hom. 10. de ira suggestit, dum dicit: *Si parvus Puer te verbis contumeliosis peteret, occasionem tibi potius videndi daret. Quod si phrænesi captus & sensu excidens verba vitæ incompòsita & stulta minimèque vera dicat, misericordiam*

instru. 111. K ricordiam

ricordiâ potius, quàm odio dignus erit. Hoc medio usus est Christus, dum in Cruce dixit: *Pater dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt.* Luc. 23. Eodem usus est & Seneca, hinc quibusdam sibi oblatrantibus dixit: *Moverer, si iudicio hoc facerent; nunc morbo faciunt.* Non de me loquuntur, sed de se. Præterea linguâ alienâ loquenti (juxta commune adagium) obsurdendum est; atqui lingua convitiâns non est Christiana, sed diabolica (nam ut bene advertit S. Hieronymus ad S. Eustochium, *Irasci hominis est, frantum iracundia imponere Christianis*) ergo tacendum est potius, quàm loquendum.

VIII. Declaret, si famam recuperare velit, Patronum optimum eligendum esse, qui hoc officium præstet; neminem autem esse meliorem, & peritiorem DEO, utpote cui mille juvandi artes suppetant, quique plurimis documentis suam in hoc negotio dexteritatem probârit, suadeat ergo, ut illi affectus cum silentio causam suam committat, audiâtque S. Davidem monentem: *Revela Domino viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet.* Pl. 36.

IX. Interdum etiam proderit exempla eorum ob oculos ponere, qui ultro honores, vel jam adeptos dimiserunt, vel oblatos recusârunt. Quales sunt imprimis ipse DEI Filius, qui, teste Apostolo Philipp. 2. cum in forma DEI esset, non rapinam arbitratus est, esse se æqualem DEO, sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens. Cujus exemplum secuti sunt ex Pontificibus summis S. Cælestinus, qui ultro ad eum redijt, relicto Papatu. Pius V. verò, etsi non omnino reliquerit, tamen cum tanto tremore suscepit, & sustinuit, ut dixerit: *Quamdiu inter Monachos sui, erat salutis mee spes bona: factus autem Cardinalis cœpi nutare de illa: nunc verò creato Pontifici vix spei aliquid videtur reliquum.* Quod idem etiam Leo II. sensisse dicitur, ut qui & ipse dixisse creditus est: *Utinam infimi Monasterij potius, quàm Regni Cælorum claves tenere licuisset!* Quibus etiam Adrianus VI. adungi potest, ut, qui sibi ipsi hoc Epitaphium composuit: *Hadrianus VI. hic situs est, qui nihil sibi infelicitus in vita quam quòd imperaret, duxit.* Ex Episcopis verò B. Petrus Damiani, S. Gregorius Nazianz. S. Adalbertus, Justus, Arnulphus Caroli Magni Avus Episcopatu cesserunt, S. Thomas verò, S. Bernardus, & S. Bernardinus & alij innumeri, etiam oblati.

oblatam recusarunt. Ex Imperatoribus, Imperatricibus, Regibus & Reginis multi ab Hieronymo Plato l. 1. c. 26. & 27. recensiti ultro illum honorem abdicarunt. B. Carolomannus Caroli Martelli Regis Filius etiam porcos custodivit, uti & B. Alexander Davidis Scotiæ Regis Filius vaccas mulsit.

X. Denique non parùm etiam proderit ad eiusmodi infamiam & contumeliam a quo animo patiendam, si is, qui eam patitur, imaginari sibi jubeatur, se nunc specimen suæ doctrinæ in virtutum, & humilitatis maximè, studio haustæ præbendi optimam occasionem habere, quem in finem ij, qui contumelias & injurias inferunt, quasi argumentantium vires obeunt, quibus proinde non melius respondebit, corumque argumenta eludet, quàm si silentio & patientiâ ad Christi exemplum ea excipiat; sic enim cum eodem Christo insignem sibi apud cælestes Spectatores & Auditores laudem, & nomen super omne nomen comparabit.

§. VI.

Quomodo consolandi sint, quibus Amicus, vel Parentes, vel Liberi sunt mortui.

I. His potissimum Operarius persuadere conetur, nullam ipsos causam tristitiæ habere, siue DEVM, siue defunctum, siue seipsum attendant. Nam 1. Si ad DEVM attendant, ille repetit, quod suum erat; si ergo, dum Depositarium repetit depositum suum, volentes reddimus, cur, si Pater cælestis repetit amicum, quem nobis ad tempus concessit, doleamus, & queramur? Præterea si boni Christiani sumus, nihil aliud velle debemus, quàm quod vult DEVS; si ergo ille voluerit defunctum nobis auferre, quidni & nos velimus? Cur ergo non exclamamus cum S. Hieronymo ad Paulam de obitu Blesillæ. *Bonus est DEVS, & omnia, quæ bonus facit, bona sint, necesse est. Mariti orbitas irrogatur, plango, quod accidit; sed quia sic placet Domino, a quo animo sustinebo. Vnicus raptus est filius; durum quidem, sed tolerabile, quia sustulit ille, qui dederat.* 2. Si ipse defunctus attendatur, vel bonus is fuit, & bene defunctus est; vel malus fuit, & malè obiit; Si bene, lætandum potius est, quàm tristandum; nam ut S. Chrysostomus Hom. 23. in Matth. ait: *Illum abÿsse in præsentia*